

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 11Csp/102/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719204475
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Furman
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2021:8719204475.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudcom JUDr. Mariánom Furmanom v právnej veci žalobkyne: P. Č., Y.. X.X.XXXX, E. Š.B. XXX/XXB, XXX XX C., právne zast. Mgr. Róbertom Liškom, advokátom, so sídlom Štefánikova 882/39, 058 01 Poprad, IČO: 42084857 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35807598, právne zast. JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom 841 05 Bratislava, Majernikova 3/A, v konaní o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

I. Určuje, že Zmluva o úvere Č.. XXXXXXXXXX P. Z. XX.X.XXXX uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov.

II. Určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 28.6.2011 zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX P. Z. XX.X.XXXX uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná.

III. Žalovaný je povinný vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie zo Zmluvy o úvere Č.. XXXXXXXXXX P. Z. XX.X.XXXX vo výške 3.657,18 eur.

IV. Priznáva žalobkyňi voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa podala na tunajší súd dňa 30.10.2019 žalobu o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy a o vydanie bezdôvodného obohatenia. V návrhu uviedla, že žalovaný na základe Zmluvy o úvere zo dňa 28.6.2011 uzavrel so žalobkyňou úverový právny úkon, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 700,- eur s tým, že žalobkyňa poskytnutý úver vráti vrátane poplatku vo výške 680,- eur, t.j. celkovo zaplatí čiastku 1.380,- eur. Ide o formulárovú typovú, predtlačенú spotrebiteľskú zmluvu - Zmluvu o úvere č. 704300837. Zmluvu považuje za problematickú a z euro konformného hľadiska za najmenej sčasti za neudržateľnú. V zmluve sú uvedené neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a inými kogentnými ustanoveniami zákona / nečitateľnosť zmluvných podmienok, sankčné poplatky, dohoda o zrážkach zo mzdy a pod./ Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany žalovaného aj formulárová Dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v článku 5. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy dňa 27.11.2015 a to aj keď úver bol zo strany žalobkyne uhradený vo výške 1.380,- eur a žalovaný až do vydania neodkladného opatrenia vykonával zrážky zo mzdy. V súvislosti s Dohodou o zrážkach zo mzdy, ktorá priamo súvisí s predmetnou zmluvou bolo Okresným súdom Poprad vydané neodkladné opatrenie pod sp. zn. 21Csp/90/2019-26 zo dňa 30.9.2019.

2. Do podania žaloby zamestnávateľ zrazil žalobkyni pre žalovaného podľa výpisu zrážok zo mzdy sumu 3.512,89 eur a podľa výplatných pásov za mesiac 5/2019 sumu 291,49 eur , za 6/2019 sumu 224,96 eur, za 7/ 2019 sumu 327,84 eur . Spolu teda na poskytnutý úver vrátane poplatkov v sume 1.380,- eur bola žalobkyni zrazená suma 4.357,18 eur.

3. Podľa Všeobecných podmienok poskytnutia úveru zo Zmluvy o úvere č. 704300837 zo dňa 28.6.2021, článok 11. druhá veta „ Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretina zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou“. Žalobkyňa za poskytnutý úver zaplatila sumu 4.357,18 eur. Teda o sumu 2.977,18 eur vyššiu ako mala uhradiť podľa uzavretej zmluvy, čím sa na jej úkor žalovaný obohatil. Žalobkyňa má však za to, že vzhľadom na neprijateľné zmluvné podmienky a nejednoznačne koncipovaný úrok a poplatky sa má úver považovať za bezúročný a bez poplatkov a teda aj sumu 680,- eur žalovaný od žalobkyne požaduje neoprávnené a teda aj v tejto časti by mal žalovaný vydať bezdôvodné obohatenie. Spolu bezdôvodné obohatenie predstavuje výšku 3.657,18 eur.

4. Zmluva o úvere č. 704300837 podľa žalobkyne obsahuje neprijateľné podmienky. Splátka úveru v sume 115,- eur nie je rozdelená na istinu, úrok a poplatky. V zmluve chýba konečný dátum splatnosti zmluvy, splatnosť úveru je 12 mesiacov. RPMN a úrok nie sú uvedené. Zmluva je zmluvou spotrebiteľskou. Vzhľadom na uvedenú neplatnosť dojednaní v zmluve o úvere, je žalobkyňa v právnej neistote, aká je výška sumy, ktorú by mala žalovanému vrátiť, čím sa odstráni stav právnej neistoty spočívajúci v otázke rozsahu záväzku voči žalovanému. U žalobkyne je daný naliehavý právny záujem aj na základe osobitného predpisu, a to zákona č. 250/2007 Z.z. a to § 3 ods. 3 zákona, keď každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Naliehavý právny záujem je potrebné vidieť aj v tom, že žalobkyňa vystupuje v zmluvnom vzťahu ako slabšia strany v porovnaní s dodávateľom. Poukázala na to, že v predmetnej veci ide o formulárovú typovú zmluvu, ktorej znenie žalobkyňa nemohla nijakým spôsobom ovplyvniť. Ide svojou povahou a podstatou o zmluvu spotrebiteľskú, uzavretú podnikateľských a nepodnikateľských subjektom s jednoznačne preukázaným spotrebiteľským účelom na strane fyzickej osoby.

5. Konkrétne v zmluve absentuje výška, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov. K Dohode o zrážkach zo mzdy vyslovila, že tento inštitút je rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou je preto aj v predmetnej veci neplatný / § 39 Obč. zákona / . Ide o tkz. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka a tieto dlžník nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť. Takýto inštitút sa tak dostáva do zásadnej kontroverzie s právom Európskej únie a čl. 7 Ústavy SR.

6. Právo veriteľa na okamžitú splatnosť úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Poplatky / výška nie je nikde uvedená / zavádzajú k plneniu čisto administratívnej agendy a jedná sa o finančné záväzky za plnenia, ktoré po materiálnej stránke nie sú dodané a v skutočnosti slúžia len záujmom veriteľa, čo zakladá značnú nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán.

7. Samotná Zmluva o úvere zo dňa 28.6.2011 ako aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru sú nečitateľné pre veľkosť zvoleného písma zo strany poskytovateľa úveru - žalovaného, čo poškodilo žalobkyňu. Je len logické, že z veľkosti zvoleného písma sa žalobkyňa právom mohla domnievať, že menšie obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. Práve menšie písmo môže odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy / vid' rozsudky Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/135/2012, 21Co/28/2012 /: Uvedenie menšieho písma významných zmluvných podmienok preto treba hodnotiť ako zavádzajúci a nepochopiteľný a nie dobrý úmysel / Nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci I ÚS 342/2009 /. Keďže zmluva má viacero neprijateľných podmienok, nemá všetky náležitosti vyžadované zákonom a je tak zrejme neplatnou a z tohto dôvodu sa úver musí považovať za bezúročný a bez poplatkov.

8. Právny zástupca žalobkyne v písomnom vyjadrení zo dňa 5.12.2019 žalobkyňa uviedla, že nemohla nijakým spôsobom individuálne ovplyvniť obsah vopred pripravenej formulárovej zmluvy o úvere. Je pravdou, že po dôkladnom preštudovaní s pomocou lupy je možné zistiť, že v zmluve o úvere miniatúrnym písmom je uvedené, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania . Pravdou je, že žalobkyňa nikdy nechcela a ani spoločnosti neuviedla, že úver potrebuje na podnikanie.

Požičať si potrebovala pre osobnú potrebu, ktorá s predmetom jej podnikania nemala a nemá žiaden súvis. Uvedenú sumu úveru potrebovala na zloženie zálohy na pridelenie nájomného bytu. Naďalej trvala na tom, že samotná Zmluva o úvere zo dňa 28.6.2011 ako aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru sú nečitateľné pre veľkosť zvoleného písma zo strany žalovaného, a zo snahy žalovaného išlo len o snahu získať výhodu na úkor žalobkyne. Uvedené je v rozpore s dobrými mravmi. Poukázala na článok 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a podľa článku 3 ods. 1 Smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „značná nerovnováha“ k škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve.

Na pojednávaní súdu dňa 2.12.2021 právny zástupca žalobkyne uviedol, že trvá v celom rozsahu na žalobe a na písomnom vyjadrení a mal za to, že prednosť v tomto prípade majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej pr. úpravy v oblasti spotrebiteľského práva. Uviedol, že je zrejmé, že pri uzatváraní zmluvy žalobkyňa nemohla nijakým spôsobom ovplyvniť obsah vopred pripravenej formulárovej zmluvy o úvere a tiež je zrejmé, že s pomocou je možné zistiť, že v zmluve o úvere miniatúrnym písmom je uvedené, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Preto sa úver musí podľa nášho názoru považovať za bezúročný a bez poplatkov. V danej veci bolo vydané uznesenie o neodkladnom opatrení pod sp. zn. 21Csp/90/2019 zo dňa 30.9.2019, kedy boli pozastavené žalobkyňi zrážky zo mzdy. Preto uvádzaná suma na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.657,18 eur je konečná.

9. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 19.11.2019 uviedol, že zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto nie je na mieste vzťahovať na ňu výlučne ustanovenia Občianskeho zákonníka. Vo svojom vyjadrení uviedol:

„Dňa 11. 06. 2012 uzatvoril žalovaný ako veriteľ so žalobcom ako dlžníkom Zmluvu o úvere č.704300837 (ďalej v texte len ako „zmluva“ v príslušnom gramatickom tvare), na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 700,- EUR, ktorý sa dlžník zaviazal vrátiť o zvýšený poplatok vo výške 680,- EUR. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že dňa 11. 06. 2012 uzavrel so žalobcom zmluvu o úvere č. 704300837, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver na výkon podnikania. Žalobca zmluvu o úvere uviedol a aj osobitne podpísal vyhlásenie, že poskytované peňažné prostriedky budú využité na tento účel. Žalobca zmluvu o úvere uzatvoril ako dlžník pod obchodným menom Zuzana Čonková, ako fyzickou osobou - podnikateľom označeného identifikačným číslom 42078431, pričom pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojho podnikania a finančné prostriedky boli poskytnuté na účel podnikania. Na základe vyššie uvedeného je možné posudzovať vzťah ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský, nakoľko ide o zmluvný záväzok medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Žalovaný si zároveň dovoľuje poznamenať, že žalobca ukončil podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania uvedených na dokladoch o živnostenskom oprávnení ku dňu 14.06.2012. V zmysle § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) (časová verzia predpisu účinná od 30.09.2015 do 22.12.2015, t. j. v čase uzatvorenia zmluvy o úvere):

„spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania“. Ako už bolo uvedené vyššie, podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Žalovaný v danom prípade pri poskytnutí úveru vychádzal z vyhlásení žalobcu, že koná v rámci predmetu svojho podnikania a peňažné prostriedky sú poskytované na výkon podnikania. Žalobca toto svoje vyhlásenie potvrdil svojím osobitným podpisom v zmluve o úvere. Skutočnosť, na čo konkrétne bol žalobcom následne poskytnutý úver aj využitý, žalovaný neskúma, nakoľko je to pre neho už nepodstatná informácia. Žalobca ako dlžník navyše nemá zo žiadneho zákona informačnú povinnosť voči veriteľovi, aby preukazoval skutočné použitie finančných prostriedkov. Žalovaný preto z titulu platnej legislatívnej úpravy nie je toho názoru, že musí viesť či žalobca (dlžník) v praxi naozaj použil finančné prostriedky na rovnaký účel ako deklaroval v zmluve o úvere.

Taktiež Zákon o spotrebiteľských úveroch neustanovuje, že žiadateľ o úver v čase poskytnutia

úveru na podnikanie, zamestnanie alebo povolanie, musí byť podnikateľom alebo zamestnaný. Preto pre právnu kvalifikáciu povahy poskytnutého úveru je úplne postačujúci prejav vôle uvedený v zmluve. Zákonodarcu v zákone o spotrebiteľských úveroch upravil špeciálne prípady, keď záujemca o úver ešte nie je podnikateľom, ani zamestnaný, avšak má záujem využiť úver na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Rovnaký právny názor zaujal napríklad Okresný súd v Trebišove v uznesení zo dňa 25.11.2010, sp. zn. 6Er/699/2009-113. V prípade postavenia žalovaného treba akceptovať jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobcom vstupoval. Argumentácia žalovaného v tomto smere je napokon v plnom súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora v oblasti práva na ochranu spotrebiteľa. Pri výklade pojmu spotrebiteľ je potrebné chrániť dobrú vieru druhej strany. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (ESD, C-464/01, vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG publikovaný o.i. v Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 468 - 469). Obdobne, pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom (alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu), je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá vieru je všeobecným princípom zmluvného práva (Bundesgerichtshof, SRN, 22.12.2004, VIII ZR 91/04 publikovaný o.i. v Eliáš, K. a kol.: Občanský zákoník. Velký akademický komentář. 1. svazek. § 1 - 487. Praha, Linde 2008, s.324; Selucká, M. Ochrana spotřebitele v soukromém právu. 1. vydání. Praha : C. H. Beck 2008, s. 54). V zmysle vyššie uvedeného má Žalovaný i naďalej za to, že predmetný právny vzťah je právnych vzťahom medzi dvomi podnikateľskými subjektmi a z uvedeného dôvodu nie je možná aplikácia právnych predpisov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv. Zmluva bola uzavretá podľa ust. § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len ako „Obchodný zákonník“ v príslušnom gramatickom tvare). V zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka má Zmluva povahu absolútneho obchodu. Aplikácia právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, nie je možná, nakoľko právny vzťah medzi Žalovaným a Žalobcom, s prihliadnutím na charakter Zmluvy, nie je vzťahom spotrebiteľským. Žalovaný má za to, že sa dodatočne nemožno dovolávať inej kvalifikácie právnej povahy Zmluvy, keďže jej uzavretie v uvedenej forme (Zmluva o úvere podľa Obchodného zákonníka) sám svojím konaním Žalobca vyvolal a inicioval. Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na základe akého zákona sa ich zmluvné vzťahy v budúcnosti budú spravovať. Rovnako k danému prípadu došlo v predmetom spore. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru sa zmluvné strany dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zmluva sa uzatvorila v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka z čoho jasne vyplýva, že iný zákon ani na daný zmluvný vzťah nie je možné aplikovať. Žalobca v Zmluve o úvere vyhlásil, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom zmluvy (vrátane Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere) a že nemá k nej žiadne výhrady a zaväzuje sa ju dodržiavať. Nakoľko podľa názoru žalovaného žalobca neuzatvoril zmluvu o úvere v postavení spotrebiteľa, nemožno zmluvu o úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov a tým aplikovať ustanovenia právnych predpisov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv. Z uvedeného s určitosťou vyplýva, že predmetná zmluva nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov vzhľadom k tomu, že spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti. Žalobca v prípade, že po podpise zmluvy nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy a so všetkými podmienkami poskytnutia úveru. Žalovaný dovoľuje tvrdiť, že v prípade osoby žalobcu má za to, že sa jedná o osobu, ktorá má rozumové schopnosti na úrovni primerane spôsobilkej osoby schopnej vnímať a posúdiť zmysel a účel konania ako i jazykové vyjadrenia právnych úkonov obsiahnutých v listinách, ktoré podpísala (obdobne o tom hovorí i čl. 11 ods. 2 CSP). Žalobca navyše žiadnym spôsobom nebol k podpisu zmluvy o úvere donútený a podpisy činil bez akéhokoľvek psychického či fyzického nátlaku. Podľa Rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 9Co/343/2013, „Nedostatok vážnosti prejavu vôle je daný tým, že sa zdanlivo prejavuje vôľa, ktorá v skutočnosti neexistuje a ak by aj existovala, tak v inej kvalite, než to ukazuje jej prejav. K takýmto prejavom vôle patria predovšetkým úkony urobené pri hre, zo žartu a podobne. Dôkazné bremeno, pokiaľ ide o nedostatok vážnosti prejavu vôle, zaťažuje toho, kto konal bez tohto predpokladu platnosti právneho úkonu.“ Žalobca svoju vôľu uzavrieť zmluvu o úvere potvrdil svojím podpisom. Žalobca si bol vedomý svojich záväzkov vyplývajúcich z predmetnej zmluvy o úvere. Vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie zadefinoval priemerného spotrebiteľa ako „v rozumnej miere pozorného a opatrného,

bez nariadenia znaleckého posudku, či prieskumu verejnej mienky spotrebiteľov“ (z Rozsudku SDEÚ zo dňa 16.07.1998, sp. zn.: Gut Springenheide GmbH, Rudolf Tusky v. Oberkreisdirektor des Kreises Steinfurt - Amt für Lebensmittelüberwachung). V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie bola táto definícia prenesená aj do sekundárneho práva Európskej únie, konkrétne do Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005, kde v bode 18. preambuly je stanovené, že „v súlade so zásadou proporcionality a z dôvodu umožnenia účinného uplatňovania zamýšľanej ochrany vzala táto smernica za kritérium priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov“. V dôsledku uvedenej definície nemožno hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalobcu, ktorý bol pri uzavieraní zmluvy o úvere dobre informovaný avšak ľahostajný. Uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu určením absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere. Máme za to, že na určenie zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. nie je naplnený žiaden predpoklad uvedený žalobcom. Žalovaný je i naďalej toho názoru, že žalobca na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemá naliehavý právny záujem Podľa ustanovenia § 137 písm. c) 160/2015 Z. z. civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“): „Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu“. Podľa ustanovenia § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Podľa predchádzajúcej právnej úpravy bolo možné zo strany súdov (pri rozhodovaní či je možné určiť zmluvu alebo je časť za neplatnú) oprieť sa o časť ustanovenia § 80 písm. c/ OSP „právny vzťah“. Takéto slovné spojenie sa ale v CSP vôbec nenachádza, z čoho je zrejmé, že CSP vôbec nepripúšťa žalobu o určenie neplatnosti zmluvy. Obdobne bola posudzovaná otázka bezúročnosti a bezpoplatnosti zmluvy Okresným súdom Bratislava II, ktorý zamietol návrh na začatie konania v konaní vedenom pod sp. zn. 52C/135/2014 rozhodnutím zo dňa 25.05.2016, ktorým sa navrhovateľ domáhal určenia zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. Vo svojom odôvodnení uviedol nasledovné „Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej príslušnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v časopise zo súdnej praxe pod č. 40/1996).“ V zmysle uvedeného ustanovenia žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem. Podľa názoru žalovaného žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Vyššie uvedené ustanovenie CSP pripúšťa určovacie žaloby len vo vzťahu k právam (už nie právnym vzťahom ako § 80 písm. c) OSP (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“)) a vo vzťahu k právnym skutočnostiam len v prípade, ak to predpokladá osobitný predpis (napr. dobrovoľná dražba, uznesenie valného zhromaždenia kapitálovej spoločnosti, skončenie pracovného pomeru). Podľa predchádzajúcej právnej úpravy bolo možné zo strany súdov (pri rozhodovaní či je možné určiť zmluvu alebo je časť za neplatnú) oprieť sa o časť ustanovenia § 80 písm. c) OSP „právny vzťah“. Takéto slovné spojenie sa ale v CSP vôbec nenachádza, z čoho je zrejmé, že CSP vôbec nepripúšťa žalobu o určenie neplatnosti právnej skutočnosti. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami v zmysle § 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Určenie existencie právnej skutočnosti (napr. že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. (Števec, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašič a kol.: Civilný sporový poriadok - Veľký komentár, Praha: C.H. Beck, 2016) Vychádzajúc zo znenia citovaného ustanovenia ust. § 137 písm. c) CSP je možné konštatovať, že CSP v zásade nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb za podmienky, že to vyplýva z osobitného predpisu. Osobitným právnym predpisom, t.j. výnimka žalôb o

určenie právnej skutočnosti je Zákonník práce (žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru), zákon o dobrovoľných dražbách (žaloba o neplatnosť dražieb), občiansky zákonník (žaloba o neplatnosť výpovede nájmu bytu). Žalobca sa domáha určenia neplatnosti právnej skutočnosti (neprijateľnosti zmluvnej podmienky) a nie určenia či tu právo je alebo nie je. Určenie existencie/neexistencie právnej skutočnosti odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Takéto určenie právnej skutočnosti ako to vyplýva z ustanovenia § 137 písm. d) CSP je možné len vtedy ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu, pričom určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu. Takýto právny predpis nemožno považovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý v žiadnom zo svojich ustanovení, a to ani v § 3 ods. 5 citovaného zákona nepripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti. Zákon o ochrane spotrebiteľa iba konštatuje oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva bez toho, aby bližšie špecifikoval typ žaloby, ktorou sa spotrebiteľ môže domáhať svojho práva proti porušovateľovi na súde. (Rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 17Csp/52/2016 zo dňa 7.6.2017). Žalovaný dáva súdu do pozornosti aj rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 11Csp/200/2016 zo dňa 21.4.2017, ktorého účastníkom konania bol žalobca s totožným predmetom sporu. Žalobca sa v danom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom Okresný súd žalobu žalobcu zamietol, nakoľko nepreukázal naliehavý právny záujem. V tejto skutočnosti poukazujeme aj na zjavne nedôvodné žaloby vzhľadom k skutočnosti, že žalobca žaluje každú zmluvu samostatne pričom sa jedná o totožných účastníkov konania s totožným predmetom konania. Dochádza tak k ne hospodárnemu a neefektívnemu zaťažovaniu jednak všeobecných súdov SR tak aj žalovaného.

Rovnaký názor zastáva aj Okresný súd v Žiline, ktorý rozsudkom sp. zn. 17Csp/52/2016 zo dňa 7.6.2017, ktorý žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, nakoľko žalobca sa domáhal určenia právnej skutočnosti, ktorá nevyplývala z osobitného právneho predpisu (čo je základnou podmienkou určovacej žaloby), Vychádzajúc z vyššie uvedeného výkladu § 137 písm. d) CSP tak súd dospel k záveru o procesnej neprípustnosti žaloby žalobcu o určenie, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 8.11.2013 je neplatná a preto už bez ďalšieho zaoberania sa meritom veci žalobcu v celom rozsahu zamietol.“ Obdobne bola posudzovaná otázka bezúročnosti a bezpoplatnosti zmluvy Okresným súdom Bratislava II, ktorý zamietol návrh na začatie konania v konaní vedenom pod sp. zn. 52C/135/2014 rozhodnutím zo dňa 25.05.2016, ktorým sa navrhovateľ domáhal určenia zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. Vo svojom odôvodnení uviedol nasledovné „Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej príslušnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p., musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v časopise zo súdnej praxe pod č.40/1996).“ K rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Trenčíne v rozsudku zo dňa 14.06.2017, sp. zn. 17Co/325/2016-75, kde v bode 9. odôvodnenia uviedol nasledovné: „Samotné konštatovanie či je úver poskytnutý žalobcovi bezúročný a bez poplatkov nemá pre žalobcu žiaden praktický význam a preto nebol na požadovanom určení daný naliehavý právny záujem a krajský súd z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že návrh zamietol. Práva, ktoré spotrebiteľovi poskytuje právna úprava § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z. z. majú praktické uplatnenie v žalobách o plnenie, ktorými sa môžu spotrebiteľia domáhať vydania plnenia zaplateného nad istinu bezúročného a bezpoplatkového úveru alebo ako obrana v žalobách, ktorými sa zaplatenia nad istinu bezúročného a bezpoplatkového úveru domáha veriteľ - dodávateľ. V zmysle § 451 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Žalovaný je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov.

Žalovaný razantne odmieta, že by z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu“.

Žalovaný sa pojednávania súdu dňa 2.12.2021 nezúčastnil, doručenie mal súd vykázané, a preto súd podľa § 180 CSP pojednával v neprítomnosti žalovaného.

Podľa § 52 Občianskeho zákonníka

(1)

Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2)

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

(3)

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4)

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52a Občianskeho zákonníka

(1)

Ak sú uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy pri tom istom rokovaní alebo sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne.

(2)

Ak však z povahy zmlúv alebo stranám známeho účelu zmlúv uvedených v odseku 1 pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.

Podľa § 53 Občianskeho zákonníka

(1)

Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2)

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3)

Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(4)

Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a)

má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b)

dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c)

vyučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,

- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,
- s) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,
- t) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,
- u) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,
- v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,
- w)

požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

(5)

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

(6)

Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

(7)

Zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva je pri spotrebiteľskej zmluve neprípustné.

(8)

Ak poskytne dodávateľ spotrebiteľovi plnenie a spotrebiteľ si ho neobjednal, nie je spotrebiteľ povinný plnenie vrátiť ani ho uschovať; vylúčené sú aj ďalšie nároky dodávateľa voči spotrebiteľovi. Nevyžiadaným plnením je aj ďalšie opakujúce sa plnenie poskytnuté spotrebiteľovi na základe zmluvy uzavretej prostriedkami diaľkovej komunikácie, ak spotrebiteľ výslovne o takéto plnenie nepožiadaval. Ak dodávateľ nepreukáže opak, považuje sa opakujúce sa plnenie vždy za nevyžiadané.

(9)

Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

(10)

Ak záložné právo zabezpečuje záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, môže sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona alebo predajom zálohu podľa osobitných zákonov.

(11)

Dodávateľ nesmie sám alebo prostredníctvom tretej osoby ponúkať, vyžadovať, dojednávať, uzavierať, alebo sprostredkovať uzavretie zmluvy, ktorá súvisí so spotrebiteľskou zmluvou a ktorej predmetom je čo i len sčasti plnenie, ktoré je dodávateľ povinný podľa zákona alebo v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti poskytovať spotrebiteľovi aj bez takejto zmluvy.

(12)

Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

(13)

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy uzavretej na dobu neurčitú, podľa ktorých si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu jednostranne a bez poskytnutia výpovednej lehoty vypovedať túto zmluvu, sa nepovažujú za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. g), ak ide o vážny objektívny dôvod, ktorý dodávateľ nezapríčinil, nemohol predvídať ani odvrátiť a ktorý dodávateľovi bráni v plnení tejto zmluvy, pričom dodávateľ sa v tejto zmluve zaviazal, že o vypovedaní a dôvode vypovedania tejto zmluvy bez zbytočného odkladu písomne informuje spotrebiteľa.

(14)

Ustanovenia odseku 4 písm. g) a i) o neprijateľných podmienkach sa nepoužijú na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

a)

obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv,

b)

nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodné peňažné príkazy vystavené v cudzej mene.

(15)

Za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. i) sa nepovažuje podmienka, podľa ktorej si

a)

dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo dodávateľ, ak súčasne sa dodávateľ zaviazal bez zbytočného odkladu o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu písomne informovať spotrebiteľa a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu,

b)

dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu si vyhradzuje právo meniť jednostranne podmienky spotrebiteľskej zmluvy na dobu neurčitú, ak sa od dodávateľa vyžaduje, aby o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať túto zmluvu bez zbytočného odkladu písomne informoval spotrebiteľa, a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu.

(16)

Ustanovenie odseku 4 písm. j) o neprijateľných podmienkach sa nepoužije na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

a)

obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv,

b)

nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodných peňažných príkazov vystavených v cudzej mene,

c)

doložka o cenových indexoch, ak takúto doložku výslovne dovoľuje osobitný predpis a ak spôsob úpravy ceny je v tejto doložke výslovne opísaný.

Podľa § 54 Občianskeho zákonníka

(1)

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2)

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

(3)

V pochybnostiach o význame zmluvnej podmienky sa výklad priaznivejší pre spotrebiteľa neuplatní, ak právo na príslušnom orgáne uplatňuje právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 9 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere

(1)

Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

(2)

Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>18) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101/>> musí obsahovať tieto náležitosti:

a)

druh spotrebiteľského úveru,

b)

obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom

finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c)

meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,

d)

dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

e)

celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

f)

opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

g)

úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

h)

ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

i)

výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

j)

právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

k)

súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

l)

prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

m)

úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

n)

upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

o)

veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

p)

výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

q)

informácie o právach podľa § 15 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>> a podmienky ich uplatnenia,

r)

právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>>,

s)

spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

t)

informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

u)

právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>>, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

v)

názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>>.

Podľa § 10 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania

(1)

Zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, musí obsahovať tieto náležitosti:

a)

podľa § 9 ods. 2 písm. a) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>>,

b) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>>, c) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>>, d) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>>, e) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>>, g)

<<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>> a u) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101>>,

b)

povinnosť spotrebiteľa kedykoľvek zaplatiť takýto úver na žiadosť veriteľa v plnej výške,

c)

výšku poplatkov spojených so spotrebiteľským úverom od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienky, za akých sa tieto poplatky môžu meniť.

(2)

Počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania je veriteľ povinný pravidelne informovať spotrebiteľa prostredníctvom výpisu z účtu alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi, o

a)

období, ktorého sa výpis z účtu týka,

b)

výške čerpaných prostriedkov a dátumy ich čerpania,

c)

zostatku z predchádzajúceho výpisu a jeho dátume,

d)

novom zostatku,

e)

dátume a výške splátok spotrebiteľa,

f)

uplatnenej úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru,

g)

všetkých uplatnených poplatkoch súvisiacich so spotrebiteľským úverom zaplatených v danom období,

h)

minimálnej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 451 Občianskeho zákonníka

(1)

Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2)

Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka

Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Súd vykonal dokazovanie Zmluvou o úvere č. 704300837, Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, Oznámením o vykonávaných zrážkach zo mzdy, výplatnými páskami žalobkyne za 5/2019, 6/2019, 7/2019, návrhom na vydanie neodkladného opatrenia v konaní sp. zn. 21Csp/90/2019, uznesením Okresného súdu Poprad č.k. 21Csp/90/2019-29 zo dňa 30.9.2019, na základe ktorých zistil nasledovný skutkový stav:

10. Žalobkyňa podala na tunajší súd dňa 30.10.2019 žalobu o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy a o vydanie bezdôvodného obohatenia. V návrhu uviedla, že žalovaný na základe Zmluvy o úvere zo dňa 28.6.2011 uzavrel so žalobkyňou úverový právny úkon, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 700,- eur s tým, že žalobkyňa poskytnutý úver vráti vrátane poplatku vo výške 680,- eur, t.j. celkovo zaplatí čiastku 1.380,- eur. Ide o formulárovú typovú, predtlačенú spotrebiteľskú zmluvu - Zmluvu o úvere č. 704300837. Zmluvu považuje za problematickú a z euro konformného hľadiska za najmenej sčasti za neudržateľnú. V zmluve sú uvedené neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a inými kogentnými ustanoveniami zákona / nečitateľnosť zmluvných podmienok, sankčné poplatky, dohoda o zrážkach zo mzdy a pod./ . Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany žalovaného aj formulárová Dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v článku 5. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy dňa 27.11.2015 a to aj keď úver bol zo strany žalobkyne uhradený vo výške 1.380,- eur a žalovaný až do vydania neodkladného opatrenia vykonával zrážky zo mzdy. V súvislosti s Dohodou o zrážkach zo mzdy, ktorá priamo súvisí s predmetnou zmluvou bolo Okresným súdom Poprad vydané neodkladné opatrenie pod sp. zn. 21Csp/90/2019-26 zo dňa 30.9.2019.

11. Do podania žaloby zamestnávateľ zrazil žalobkyňu pre žalovaného podľa výpisu zrážok zo mzdy sumu 3.512,89 eur a podľa výplatných pásk za mesiac 5/2019 sumu 291,49 eur, za 6/2019 sumu 224,96 eur, za 7/2019 sumu 327,84 eur. Spolu teda na poskytnutý úver vrátane poplatkov v sume 1.380,- eur bola žalobkyňa zrazená suma 4.357,18 eur.

12. Súd vzal za preukázané, že tunajší súd uznesením č.k. 21Csp/90/2019-26 zo dňa 30.9.2019 vydal neodkladné opatrenie, o ktorom bolo nasledovné takto:

„I. Odporca v 1./ rade je p o v i n n ý zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 28.6.2011 zo Zmluvy o úvere č. 704300837, uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom v 1./ rade až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

II. Odporca v 2./ rade je p o v i n n ý zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky podľa Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 28.6.2011 zo Zmluvy o úvere č. 704300837, uzavretej medzi navrhovateľkou a odporcom v 1./ rade až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

III. U k l a d á navrhovateľke podať na súde návrh na začatie konania o neplatnosť Zmluvy o úvere č. 704300837 zo dňa 28.6.2011 v lehote 30 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia.

IV. Navrhovateľke p r i z n á v a náhradu trov konania voči odporcovi v 1./ rade v plnom rozsahu. „

13. Ako odporca v konaní o vydanie neodkladného opatrenia ako označený odporca 2/ vystupoval zamestnávateľ žalobkyne - Lidl Slovenská republika v.o.s, so sídlom Ružinovská 1E, 821 02 Bratislava, IČO: 35793783. Uvedené uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia nadobudlo právoplatnosť dňa 17.10.2019.

14. Vzhľadom k uvedenému možno konštatovať, že v Zmluve o úvere skutočnosti

vyžadované v § 9 Zákona č. 129/ 2010 Z.z. absentujú, a preto spotrebiteľský úver možno podľa § 11 ods. 1 , spím. a/ uvedeného zákona za bezúročný a bez poplatkov. Podľa názoru súdu však táto zmluva obsahuje aj ustanovenie, ktoré je v rozpore s právami a povinnosťami zmluvných strán, a preto sa považuje za neprijateľné. Navyše predmetná zmluva obsahuje aj Dohodu o zrážkach zo mzdy dojednanú vo forme štandardnej zmluvnej podmienky včlenenej do textu zmluvných podmienok, na základe ktorej je spotrebiteľ povinný podriať sa zrážkam zo mzdy na úhradu pohľadávky, ktorá je vyčíslená veriteľom výlučne na základe jeho subjektívnej predstavy o jej výške, vrátane príslušenstva, bez predchádzajúcej kontroly, čo súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Obč. zákona. Tento zabezpečovací inštitút umožňuje veriteľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si svoje nároky uplatňuje z neprijateľných zmluvných podmienok, resp. z neplatných právnych úkonov.

15. Čo sa týka veľkosti písma, predmetná zmluva ako ja podmienky k zmluve o poskytnutí úveru sú napísané v takom formáte, že sú nečitateľné, nezrozumiteľné, pričom uvedený text je možné rozlúštiť až za použitia technických prostriedkov na zväčšovanie textu. Súd je toho názoru, že táto skutočnosť spôsobuje neplatnosť predmetnej zmluvy pre jej nezrozumiteľnosť v dôsledku vadného sprostredkovania vizuálneho spracovania vôle. Keby aj zmluva zodpovedala požiadavky zrozumiteľnosti právneho úkonu, teda že text by bolo možné vnímať aj bez technických pomôcok neznamená to, že by veriteľ z takejto zmluvy mal mať nárok na úroky a poplatky z úveru. Súd sa plne stotožnil s názorom žalobkyne, že splátka úveru v sume 115,- eur nie je rozdelená na istinu, úrok a poplatky, ďalej že v zmluve chýba konečný dátum splatnosti zmluvy a úrok, ani RPMN nie sú uvedené. Na základe vyššie uvedených skutočností súd preto rozhodol, že predmetná Zmluva o úvere č. 704300837 zo dňa 28.6.2011 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov.

16. S poukazom právoplatné rozhodnutie tunajšieho súdu v rámci konania o neodkladnom opatrení pod č.k. 21Csp/90/2019 - 26 z 30.9.2019 a primárne rozhodol o bezúročnosti a bezpoplatnosti predmetnej zmluvy , aj Dohoda o zrážkach zo mzdy z 28.6.2011 je neplatná.

17. Do podania žaloby zamestnávateľ zrazil žalobkyni pre žalovaného podľa výpisu zrážok zo mzdy sumu 3.512,89 eur a podľa výplatných pásov za mesiac 5/2019 sumu 291,49 eur , za 6/2019 sumu 224,96 eur, za 7/ 2019 sumu 327,84 eur . Spolu teda na poskytnutý úver vrátane poplatkov v sume 1.380,- eur bola žalobkyni zrazená suma 4.357,18 eur. Žalobkyňa za poskytnutý úver zaplatila sumu 4.357,18 eur. Teda o sumu 2.977,18 eur vyššiu ako mala uhradiť podľa uzavretej zmluvy, čím sa na jej úkor žalovaný obohatil. Žalobkyňa má však za to, že vzhľadom na neprijateľné zmluvné podmienky a nejednoznačne koncipovaný úrok a poplatky sa má úver považovať za bezúročný a bez poplatkov a teda aj sumu 680,- eur žalovaný od žalobkyne požaduje neoprávnene a teda aj v tejto časti by mal žalovaný vydať bezdôvodné obohatenie. Spolu bezdôvodné obohatenie predstavuje výšku 3.657,18 eur. Z uvedeného dôvodu preto súd rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 3.657,18 eur .

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 262 ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a)neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.